

2021:APHC:1213

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

బుధవారం, జనవరి ఇరవై ఏడవ రోజు

రెండు వేల ఇరవై ఒకటి

PRSENT

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.సత్యనారాయణ మూర్తి

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు: 18617 ఆప్ 2020

మధ్య:

1. మహమ్మద్ సర్దార్, తండ్రి లాల్ సాహెబ్, వయసు 58 ఏళ్లు.

ఫ్లాట్ నెంబర్ 112, పద్మావతి ఎన్ క్లబ్,

అజిత్ నగర్ పీఎస్ రోడ్డు, న్యూ రాజ రాజేశ్వరిపేట,

విజయవాడ, కృష్ణా జిల్లా.

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ

హోంశాఖ, సచివాలయ భవనాలు, వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా.

2. డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీస్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

మంగళగిరి, గుంటూరు జిల్లా.

3. పోలీస్ కమిషనర్ విజయవాడ సిటీ, కృష్ణా జిల్లా.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: జీవీ శివాజీ

ప్రతివాదుల కొరకు కౌన్సిలర్: GP ఫర్ హోమ్

కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా చేసిన: ఉత్తర్వు

2021:APHC:1213

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు :: అమరావతి
రిట్ పిటిషన్ నెం.18617 ఆఫ్ 2020

మధ్య:

మహమ్మద్ సర్దార్

... అర్జీదారు

మరియు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం,

దాని ప్రీన్సిపల్ సెక్రెటరీ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు.

హోంశాఖ, సచివాలయ భవనాలు,

వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా.

... ప్రతివాదులు

27.01.2021న తీర్పు

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఎం.సత్యనారాయణ మూర్తి

1. తీర్పులను చూడటానికి స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను అనుమతించవచ్చా? కాదు
2. తీర్పు కాపీలను లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయవచ్చా? అవును
3. వారి లేడీషిప్/లార్జిప్ తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలనుకుంటున్నారా? అవును

2021:APHC:1213

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఎం.సత్యనారాయణ మూర్తి

రిట్ పిటిషన్ నెం.18617 ఆఫ్ 2020

27.01.2021

మహమ్మద్ సర్దార్

....అర్జీదారు

మరియు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం,

దాని ప్రెసిపల్ సెక్రెటరీ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు.

హోంశాఖ, సచివాలయ భవనాలు,

వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లా.

.... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది : శ్రీ జి.వి.శివాజీ

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది: గవర్నమెంట్ ప్లిడర్ ఫర్ సర్వీసెస్ - 1

జీస్ట్ :

హెడ్ నోట్:

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. ఏఐఆర్ 2001 ఎస్సీ 2398
2. ఏఐఆర్ 1998 ఎస్సీ 2713
3. ఏఐఆర్ 1999 ఎస్సీ 3734
4. (1995) 2 ఎస్సీసి 570
5. ఏఐఆర్ 1998 ఎస్సీ 1833
6. చట్టాలు (ఏపీహెచ్)-1974-11-2
7. 1976-2-ఎల్ఎల్జి-17
8. 1979 (2) ఎస్.ఎల్.ఆర్.
9. 1971-1-ఎల్ఎల్జి-427
10. 1991 (21) డీఆర్జి 171
11. 1999 (1) ఎస్సీసి 733

2021:APHC:1213

12. 2007 (11) ఎస్పిసి 517
13. [1987]164పటిఆర్1(ఎస్సీ)
14. (1996)ILLJ982SC
15. 1994 ఎయిర్ ఎస్పీడబ్ల్యూ 2901
16. [1998]1SCR1090
17. (1998)ILLJ1217SC
18. ఏపిఆర్ 2016 ఎస్సీ 101
19. (2013) 6 ఎస్పిసి 530
20. (2005) 6 SCC 636
21. (2007) 14 RAS 49
22. (2009) 7 RAS 305
23. 2017(4)ALD436

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఎం.సత్యనారాయణ మూర్తి

రిట్ పిటిషన్ నెం.18617 ఆఫ్ 2020

ఆర్డరు:-

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఈ క్రింది ఉపశమనం కోరుతూ ఈ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది:

"రిట్, ఆర్డర్ లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయడం, ముఖ్యంగా మాండమస్ రిట్ స్వభావంలో ఒకటి.

(ఎ) 22.01.2014 నాటి ప్రొసీడింగ్స్ సి.నెం.11/పి.ఆర్/05 జారీ చేయడంలో 3వ ప్రతివాది చర్యను ప్రకటించడం, 07.01.2014 నాటి ఎంక్వైరీ రిపోర్టుతో విభేదించడం, తద్వారా అభియోగాల ద్వారా అవే ఆరోపణలపై డి నోవో విచారణకు ఆదేశించడం 07.01.2014 నాటి విచారణ నివేదికలో రుజువు కాలేదు. ఎస్ బిఐ వర్సెస్ అరవింద్ కె.శుక్లా కేసులో సుప్రీంకోర్టు 2001 ఎస్ సి 2398 లో నిర్దేశించిన సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమే కాకుండా; పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా కేసులో ఏఐఆర్ 1998 ఎస్ సి 2713, యోగినాథ్ డి బార్గే వర్సెస్ యోగినాథ్ డి బార్గే కేసులో ఏఐఆర్ 1999 ఎస్ సి 3734. మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం మరియు అటువంటి ఇతర ఉత్తర్వులు లేదా ఉత్తర్వులను జారీ చేయడం కేసు పరిస్థితులలో సరైనది మరియు సముచితమైనదిగా భావించవచ్చు.

(బి) 24.07.2008 నాటి ఛార్జ్ మెమోకు అనుగుణంగా క్రమశిక్షణా చర్యలను 12 సంవత్సరాలకు పైగా కొనసాగించడం పంజాబ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ చమన్లల్ గోయల్ (1995) 2 ఎస్ సి 570 లో

నివేదించిన గౌరవ సుప్రీంకోర్టు తీర్పుకు విరుద్ధంగా ప్రకటించడం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ వి.ఎన్.రాధాకృష్ణ 1998 లో నివేదించారు. కేవలం డిపార్ట్ మెంట్ ప్రొసీడింగ్స్ ఆలస్యమైన కారణంగా మాత్రమే పిటిషనర్ కు హెడ్ కానిస్టేబుల్ (సివిల్) పోస్టుకు పదోన్నతి నిరాకరిస్తూ, అతని జూనియర్లలో పలువురిని అత్యంత చట్టవిరుద్ధంగా, ఏకపక్షంగా, వివిధ తీర్పుల్లో సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టానికి విరుద్ధంగా పదోన్నతి కల్పిస్తూ, తత్ఫలితంగా పిటిషనర్ ను పదోన్నతి తేదీ నుంచి నోషనల్ తేదీతో హెడ్ కానిస్టేబుల్ (సివిల్) పోస్టుకు ప్రమోట్ చేయాలని ఆదేశించింది. అతని జూనియర్లు, అన్ని సహాయక ప్రయోజనాలతో, అటువంటి ఇతర ఉత్తర్వులు లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయడం కేసు యొక్క పరిస్థితులలో సరైనది మరియు సముచితమైనదిగా భావించవచ్చు.

31.07.1983న ఏపీ సబార్డినేట్ సర్వీసులో పోలీస్ కానిస్టేబుల్ గా నియమితులయ్యారని, మచ్చలేని సేవలందించారని, నేరాలను గుర్తించడంలో చిత్తశుద్ధితో కృషి చేసినందుకు పిటిషనర్ కు 70 శాతం నగదు రివార్డులు ఇచ్చారని, వివిధ పోలీస్ స్టేషన్లలో అంటే కృష్ణలంక పీఎస్ లో పనిచేస్తున్నప్పుడు రివార్డులు ఇచ్చారని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. ఐవీ టౌన్ (క్రైమ్) విజయవాడ సిటీ, సీసీఎస్, రెండో పట్టణ పీఎస్ (క్రైమ్), కంకిపాడు పీఎస్, చివరగా గన్నవరం పీఎస్, విజయవాడ నగర కమిషనరేట్లోని గన్నవరం పీఎస్లో పిటిషనర్ పనిచేస్తున్న సమయంలో పిటిషనర్పై ఆరోపణలు చేశారు. పిటిషనర్ వెనుక సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ హోదాలో ఉన్న అధికారి విచారణ జరిపి 14.04.2005 నాటి నివేదికను సమర్పించారని, దాని ఆధారంగా పిటిషనర్ను సర్వీసు నుంచి తొలగిస్తూ 26.04.2005న ప్రతివాది నెం.3 జారీ చేసిన ప్రొసీడింగ్స్ ద్వారా ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయని పేర్కొంది.

26.04.2005 నాటి ప్రొసీడింగ్స్ ప్రకారం పిటిషనర్ ను సర్వీసు నుంచి తొలగిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులతో విసిగిపోయిన పిటిషనర్ 2005 జీవో నెం.5538 దాఖలు చేయగా, విచారణ అనంతరం

22.02.2007 నాటి ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ సదరు జీవోను అనుమతించారు. దీంతో ప్రతివాదులు 2007 డబ్ల్యు.పి.నెం.13798ను ఈ కోర్టు ముందుంచారు. అయితే పై రిట్ పిటిషన్ పెండింగ్ లో ఉండగా పిటిషనర్ ప్రతివాది నెం.2కు విన్నవించగా, ఆయన దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుని 26.10.2007న తొలగింపు ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ, పిటిషనర్ తొలగింపు సరికాదని పేర్కొంటూ పిటిషనర్ ను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించారు. అందువల్ల సమగ్ర విచారణ జరపాలని ఆదేశిస్తూ, ప్రతివాది నెం.3 21.06.2008న పిటిషనర్ ను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకుని తిరిగి వేతనాలు చెల్లించకుండా, తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకున్న తర్వాత 27.06.2008న ప్రతివాది నెం.3 జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ద్వారా పిటిషనర్ ను సస్పెండ్ చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఆ తర్వాత 24.07.2008న అసిస్టెంట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్ హోదాలో విచారణ అధికారిని నియమిస్తూ ప్రతివాది నెం.3 ఛార్జ్ మెమో జారీ చేశారు.

పిటిషనర్ రౌడీ షీటర్ తో పాటు అతడి సన్నిహితుడు మరో వ్యక్తిని కూడా విచారించి పిటిషనర్ కు అవకాశం కల్పించి విచారణ నివేదికను 07.01.2014 నాటి ప్రొసీడింగ్స్ సి.నెం.11/పీఆర్/2005 ద్వారా సమర్పించినప్పటికీ 24.07.2008న ఛార్జ్ మెమో జారీ చేసినప్పటికీ పై అంశాలను బట్టి తెలుస్తోంది. పిటిషనర్ వైపు నుంచి ఎలాంటి తప్పు లేకపోవడంతో విచారణ 6 సంవత్సరాలు ఆలస్యమైంది. 26.04.2005 నుంచి 21.06.2008 వరకు, 24.07.2008 నాటి ఛార్జ్ మెమో తేదీ నుంచి 07.01.2014న నివేదిక సమర్పించే తేదీ వరకు పిటిషనర్ తన జూనియర్లకు పదోన్నతులు కల్పించినప్పటికీ పదోన్నతికి కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

పిటిషనర్ 18 నెలల పాటు అంటే 15.02.2010 వరకు సస్పెన్షన్ లో కొనసాగుతున్నారని, ఈ సమయంలో పిటిషనర్ కు జీవనభృతి మాత్రమే చెల్లించారని, ఇంత నిరంతర వేధింపులు ఉన్నప్పటికీ పిటిషనర్ విచారణకు సహకరిస్తున్నారని, 07.01.2014 నాటి నివేదిక ప్రకారం

అభియోగాలు రుజువు కాలేదని పేర్కొన్నారు. అయినప్పటికీ, ప్రతివాది నెం.3కు తెలిసిన ఉత్తమ కారణాల వల్ల, 22.01.2014 నాటి సి.నెం.11/టి.ఆర్/05లోని ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేయబడ్డాయి, ప్రతివాది నెం.3 07.01.2014 నాటి ఎంక్వైరీ రిపోర్టును ప్రస్తావించిన కారణంగా ఈ ఉత్తర్వు చట్టవిరుద్ధమని డి నోవో ఎంక్వైరీని ఆదేశించింది . అయితే ఈ నివేదికను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా, 07.01.2014 నాటి ఎంక్వైరీ రిపోర్టులోని అంశాలు, తీర్మానాలతో విభేదించడానికి ఎటువంటి కారణాలను పేర్కొనకుండా, ప్రతివాదులు డి నోవో ఎంక్వైరీని ఆదేశిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు, ఇది స్పష్టంగా చట్టవిరుద్ధం మరియు "ఎస్పీఎ వర్సెస్ అరవింద్ కె. శుక్లా 1" లో సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టానికి విరుద్ధం; "పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా 2" మరియు "యోగినాథ్ డి బార్గే వర్సెస్. స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర 3", దీనిలో సుప్రీంకోర్టు ఒక విచారణ జరిపి, ఎంక్వైరీ ఆఫీసర్ ద్వారా నివేదిక సమర్పించినప్పుడు, క్రమశిక్షణా అధారిటీ అటువంటి నివేదిక లేదా దానిలోని కనుగొనడం లేదా నిర్ధారణలతో విభేదిస్తే, నిర్దిష్ట కారణాలు లేదా అటువంటి అసమ్మతిని చూపించే హేతుబద్ధమైన ఉత్తర్వును నిర్దిష్టంగా రాతపూర్వకంగా కుదించి, తప్పు చేసిన ఉద్యోగికి తెలియజేయాలని స్పష్టంగా పేర్కొంది. వివరణ కోరగా.. తక్షణ కేసులో, 22.01.2014 నాటి డి నోవో ఎంక్వైరీ యొక్క ఉత్తర్వులను పరిశీలిస్తే, 07.01.2014 నాటి ఎంక్వైరీ రిపోర్టుతో విభేదించడానికి ఒక్క కారణం కూడా కనిపించదు, ఈ లెక్కననే ప్రొసీడింగ్స్ సి.నెం.11/టిఆర్/05లో ప్రతివాది నెం.3 ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేయాలి.

డి నోవో ఎంక్వైరీ ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా మళ్లీ విచారణ జరిపి 21.08.2014 నాటి నివేదికను తయారు చేసి తక్కువ వ్యవధిలోనే విచారణను ముగించి నివేదిక సమర్పించారని, దాని ఆధారంగా పిటిషనర్ కు 28.08.2014 నాటి తుది షోకాజ్ నోటీసు జారీ చేశారని పిటిషనర్ మరో వాదన. తనపై మోపిన అభియోగాలు రుజువు కావడంతో పిటిషనర్ 10.09.2014 నాటి వివరణను సమర్పించారు, అప్పటి నుంచి తుది ఉత్తర్వులు జారీ కాలేదు.

2021:APHC:1213

ప్రతివాదులు 2009 సంవత్సరం వరకు పోలీసు కానిస్టేబుళ్ల (సివిల్) సీనియారిటీ జాబితాను జారీ చేసినప్పటికీ, 31.12.2018 నాటికి పిటిషనర్ పేరును సీనియారిటీ జాబితాలో ఎక్కడా చూపించలేదు. 24.07.2019 నాటి సీనియారిటీ జాబితాలో చూపించిన వారంతా 1983 తర్వాత నియమితులైన వారే కాగా, పిటిషనర్ మొదట 31.07.1983న నియమితులయ్యారు. అందువల్ల, ప్రతివాదుల చర్య ఏకపక్షం మరియు చట్టవిరుద్ధం.

రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తేదీ నాటికి పిటిషనర్ వయస్సు 58 సంవత్సరాలు కాబట్టి రెండు (2) సంవత్సరాలలో పదవీ విరమణ చేసే అవకాశం ఉంది.

క్రమశిక్షణా చర్యలను ఆలస్యం చేయడం వల్ల నేరస్థులకు పదోన్నతి నిరాకరణ జరగదని, "స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ వర్సెస్ చమన్లాల్ గోయల్ 4", "స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ వర్సెస్ ఎస్.రాధాకృష్ణ 5" క్రమశిక్షణా చర్యలు పూర్తి చేయడంలో విపరీతమైన జాప్యం జరిగితే, అటువంటి జాప్యానికి దోషి కారణం కాకపోతే, క్రమశిక్షణా చర్యలు రద్దు చేయబడతాయి. 28.08.2014 నాటి తుది షోకాజ్ నోటీసుకు ప్రతిస్పందనగా పిటిషనర్ 10.09.2014న అంటే 15 రోజుల్లోగా వివరణ ఇచ్చారు. అయితే గత ఆరేళ్లుగా ఈ ప్రొసీడింగ్స్ పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. అందువల్ల 24.07.2008 నాటి ఛార్జ్ మెమో ప్రకారం క్రమశిక్షణా చర్యలు రద్దు చేయాలని, పిటిషన్ ను అనుమతించాలని అభ్యర్థించారు.

వివిధ ప్రొసీడింగ్స్ లో ఇచ్చిన ఆదేశాలను అంగీకరిస్తూ ప్రతివాదులు కామన్ కౌంటర్ దాఖలు చేశారు, 15 రోజుల్లో వివరణ ఇవ్వాలని నోటీసు జారీ చేయడం, పిటిషనర్ వివరణ సమర్పించడం, క్రమశిక్షణా ప్రారంభానికి ముందు సమయాన్ని ఆలస్యం చేయాలనే ఉద్దేశంతో పిటిషనర్ స్వయంగా ఏదో ఒక డాక్యుమెంట్ ను సరఫరా చేశారనే సాకుతో విచారణలో జాప్యం చేశారని, తన తప్పిదం వల్ల విచారణ ఆలస్యమైందని వాదించారు. ప్రొసీడింగ్స్ మరియు మౌఖిక విచారణ సమయంలో

కూడా. పదోన్నతి కోసం పిటిషనర్ పేరును పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం, ఆయన ప్రవర్తనపై తీవ్రమైన ఆరోపణకు సంబంధించి శాఖాపరమైన విచారణ పెండింగ్ లో ఉన్నందున, ఆయన అభ్యర్థిత్వాన్ని పదోన్నతి కోసం పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని వాదిస్తున్నారు. విచారణాధికారి విచారణ జరిపి మినిట్స్ సమర్పించారు. అయితే విచారణ జరపడంలో, సాక్షులను విచారించడంలో క్రమశిక్షణా అధికారులు కొన్ని విధానపరమైన లోపాలను గుర్తించారు. లోపాలను పరిశీలించి తగిన ప్రక్రియను అనుసరించి తిరిగి సమర్పించాలని ఆదేశాలతో మినిట్స్ ను విచారణ అధికారికి తిరిగి పంపించారు. విషయం ఇలా ఉండగానే విచారణ అధికారిని బదిలీ చేసి, ప్రస్తుత కేసులో ప్రాథమిక విచారణ జరిపిన డి.వి.నాగేశ్వరరావును సెంట్రల్ జోన్ ఏసీపీగా నియమించారు. విచారణ అధికారిని మార్చి విచారణ జరిపేందుకు విజయవాడ సీటీసీ అసిస్టెంట్ పోలీస్ కమిషనర్ ను విచారణాధికారిగా నియమించారు. ఆ సమయంలో నియమించిన కొత్త ఎంక్వైరీ ఆఫీసర్ ద్వారా కొన్ని విధానపరమైన లోపాలు ఉన్నాయని, వాటిని సరిచేయలేమని, ఏసీపీ, సీటీసీ మొత్తం ఓకా పైల్ను తిప్పి పంపి, కొత్తగా విచారణ ప్రారంభించాలని అభ్యర్థించారు. విచారణ అధికారి అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకున్న క్రమశిక్షణ అధికారి ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (సిసి అండ్ ఎ) రూల్స్ లోని రూల్ 20లోని సబ్ రూల్ (2) ద్వారా ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి, కొత్తగా విచారణ జరిపేందుకు సీటీసీ ఎసిపిని నియమించింది. డి నోవో విచారణకు ఆదేశించడం చట్టవిరుద్ధమని, క్రమశిక్షణా చర్యల నియంత్రణ ఎల్లప్పుడూ సంబంధిత అధికారి వద్దే ఉంటుందని, విచారణ సమయంలో జరిగిన ఏదైనా అక్రమాలు లేదా అవకతవకలను సరిదిద్దడానికి అటువంటి అధికారి తగిన దశలో జోక్యం చేసుకునే అవకాశం ఉందని, ఇది విచారణకు విఘాతం కలిగిస్తుందని పిటిషనర్ వాదన. "పి.మోహన్ రావు వర్సెస్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీస్, హైదరాబాద్ 6"లో కూడా ఈ కోర్టు ఇదే విషయాన్ని గమనించింది.

సిటీసీ అసిస్టెంట్ పోలీస్ కమిషనర్ తగిన ప్రక్రియను అనుసరించి, పిటిషనర్ నుండి డిఫెన్స్ స్టేట్మెంట్ తీసుకొని, మినిట్స్ తీసి, ఓకా పైల్లో సహా మినిట్స్ సమర్పించారు, రికార్డులలో ఉన్న సాక్ష్యాలు

2021:APHC:1213

అనుమానిత పీటర్ నుండి నాన్ వెజ్ ఫుడ్ కోసం రూ .120/- వసూలు చేసినట్లు రుజువు చేసిందని మరియు అతనికి రూ .2500 /- డిమాండ్ చేసినట్లు పేర్కొంది. పిటిషనర్ పై వచ్చిన ఆరోపణలు నిస్సందేహంగా నిరూపితమయ్యాయి. అనంతరం పిటిషనర్ కు షోకాజ్ నోటీసులు జారీ చేసి తదుపరి వినతి పత్రం కోరారు. పిటిషనర్ తన తదుపరి వినతిపత్రాన్ని 10.09.2014 న సమర్పించారు. 29.01.2015న ప్రభుత్వ మెమో నంబరు 965/ఎస్సీఎ/ఏ3/2015-5, హోం (ఎస్సీఎ) శాఖ జారీ చేసిన ఆదేశాల ప్రకారం రూ.120/- అక్రమ లంచం డిమాండ్, రూ.2500/- డిమాండ్ చేయడం విజిలెన్స్ కోణాన్ని ఆకర్షించింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (వర్గీకరణ, నియంత్రణ, అప్పీల్) నిబంధనలు 1991లోని రూల్-8 ప్రకారం పిటిషనర్పై ప్రధాన అభియోగాలపై శాఖాపరమైన ప్రొసీడింగ్స్ పెండింగ్లో ఉన్నందున, పిటిషనర్ పేరును పదోన్నతి కోసం పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని వాదించారు.

విజిలెన్స్ కోణాన్ని ఆకర్షించిన తీవ్రమైన ఆరోపణలపై పిటిషనర్ విచారణను ఎదుర్కొంటున్నారని, ఆయనపై చర్యలు తీసుకోవాలని వాదించారు. ఏపీ సివిల్ సర్వీసెస్ (సీసీ అండ్ ఏ) రూల్స్ లోని రూల్ 20లోని సబ్ రూల్ (2) ద్వారా ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి క్రమశిక్షణా అధారిటీ డీఈవో విచారణకు ఆదేశించింది, ఎందుకంటే క్రమశిక్షణా చర్యల నియంత్రణ ఎల్లప్పుడూ సమర్థులైన అధారిటీ వద్దే ఉంటుంది మరియు విచారణ సమయంలో జరిగిన ఏదైనా అక్రమాలు లేదా అవకతవకలను సరిదిద్దడానికి అటువంటి అధారిటీ తగిన దశలో జోక్యం చేసుకునే అవకాశం ఉంది.

నేరాన్ని అడ్డుకోవాల్సిన పోలీసు కానిస్టేబుల్ నేరస్థుడిని నేరాలకు ప్రేరేపించడం ద్వారా నేరం జరగడానికి కారణమయ్యాడనే వాదన కూడా ఉంది. పిటిషనర్ డిమాండ్లను తీర్చినందుకు నేరానికి పాల్పడటం తప్ప నేరస్థుడికి మరో మార్గం లేదు. పోలీసు శాఖ ఒక క్రమశిక్షణ కలిగిన శక్తి మరియు

సమాజంలో శాంతిభద్రతలు మరియు ప్రజాభద్రతలను కాపాడే గొప్ప బాధ్యతను తీసుకుంటుంది. ప్రజలు దానిపై గొప్ప నమ్మకాన్ని, నమ్మకాన్ని కలిగి ఉన్నారు. ఆ ఆత్మవిశ్వాసానికి అర్హుడై ఉండాలి. పోలీసు అధికారి అత్యంత నిజాయితీ గల వ్యక్తిగా ఉండాలి. మచ్చలని వ్యక్తిత్వం, చిత్తశుద్ధి ఉండాలి. నేరాలకు పాల్పడే నేరస్తులను ప్రోత్సహించే క్రిమినల్ దృక్పథం ఉన్న వ్యక్తి పోలీసు శాఖ క్రమశిక్షణకు ముప్పుగా పరిణమిస్తాడు. తమ స్వప్రయోజనాల కోసం అధికార దుర్వినియోగానికి పాల్పడే పోలీసులను అన్ని విధాలా నిరుత్సాహపరచాలన్నారు. ఈ సందర్భంలో, తెలిసిన ఆస్తి నేరస్థుడి నుండి డబ్బు వసూలు చేయడం, అతను తిరిగి దొంగతనాలకు పాల్పడటం పోలీసు శాఖ యొక్క ప్రాథమిక నైతికతకు విరుద్ధం. పిటిషనర్ ప్రవర్తన మానవ హక్కుల ప్రాథమిక సూత్రానికి, పోలీసు శాఖ గౌరవానికి భంగం కలిగించేలా ఉంది. ఈ కేసులో విజిలెన్స్ కోణం ఉన్నందున విచారణకు ఆదేశించడంలోనూ, సంబంధిత అధారిటీ నిర్ణయం కోరడంలోనూ క్రమశిక్షణ అధారిటీ సరైన పద్ధతిని అవలంబించింది. పిటిషనర్ తీవ్రమైన ఆరోపణలపై విచారణను ఎదుర్కొంటున్నారని, ప్రస్తుతం ఉన్న నిబంధనల ప్రకారం పదొన్నతికి అర్హుడు కాదని, పిటిషన్ ను కొట్టివేయాలని అభ్యర్థించారు.

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ జి.వి.శివాజీ ఈ పిటిషన్ లో కోరిన వాదనలను పునరుద్ధాటిస్తూ, వివిధ దశల్లో క్రమశిక్షణా అధారిటీ చేసిన తప్పిదాలను ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు, " ఎస్ బిఐ వర్సెస్ అరవింద్ కె శుక్లా" తీర్పుల దృష్ట్యా ప్రతివాదులు ఇటువంటి చర్య చట్టవిరుద్ధం. " పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా", " యోగినాథ్ డి బాగ్లే వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం", " స్టేట్ ఆఫ్ ఆఫ్ పంజాబ్ వర్సెస్ చమన్దాల్ గోయల్", " స్టేట్ ఆఫ్ ఏపీ వర్సెస్ ఎస్.రాధాకృష్ణన్" (సుప్రా) పిటిషనర్ కోరినట్లుగా ఉపశమనం కల్పించాలని అభ్యర్థించారు.

లెర్నింగ్ గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ ఫర్ సర్వీసెస్-1 ప్రతివాదుల చర్యను అన్ని విధాలుగా సమర్థించింది, పిటిషన్ ను కొట్టివేయాలని అభ్యర్థించింది.

ప్రత్యర్థుల వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని, రికార్డుల్లో లభ్యమయ్యే అంశాలను పరిశీలిస్తే, పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అంశాలు:

- గతంలో విచారణకు వచ్చిన అవే ఆరోపణలపై విచారణకు ఆదేశించడం చట్టవిరుద్ధం, ఏకపక్షం, సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమేనా, 'ఎస్బీఐ వర్సెస్ అరవింద్ కే శుక్లా', 'పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా', 'యోగినాథ్ డి.బాగ్లే వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం' కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడమేనా? " అలాగైతే 07.01.2014 నాటి విచారణ నివేదిక ఆధారంగా 22.01.2014 నాటి సి.నెం.11/పిఆర్/05లోని ప్రొసీడింగ్స్ ను చట్టవిరుద్ధంగా, ఏకపక్షంగా ప్రకటించాలా?

- పిటిషనర్ కు హెడ్ కానిస్టేబుల్ (సివిల్) పోస్టుకు పదోన్నతి నిరాకరించడంలో ప్రతివాదులు తీసుకున్న చర్య చట్టవిరుద్ధం, నిరంకుశం, 'స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ వర్సెస్ చమన్దాల్ గోయల్', 'స్టేట్ ఆఫ్ ఏపీ వర్సెస్ ఎన్.రాధాకృష్ణన్' (సుప్రా) కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన సూత్రాలకు విరుద్ధమని ప్రకటించడానికి క్రమశిక్షణా చర్యలు ముగియడంలో 12 ఏళ్లు ఆలస్యమవడం కారణమా? అలాగైతే పిటిషనర్ కు ఇతర ప్రయోజనాలతో పదోన్నతి కల్పించిన తేదీ నుంచి నోషనల్ టెనిఫిట్ తో హెడ్ కానిస్టేబుల్ (సివిల్) పోస్టుకు ప్రమోట్ చేయాలని ప్రతివాదులను ఆదేశిస్తూ ప్రతివాదుల చర్య చట్టవిరుద్ధం, చెల్లదని ప్రకటించాలా?

-

P O I N T Nos.1 మరియు 2:

రెండు పాయింట్లు ఒకదానికొకటి ముడిపడి ఉన్నందున, రెండు అంశాలను ఉమ్మడి చర్చ ద్వారా నిర్ణయించడం సముచితమని నేను భావిస్తున్నాను.

పిటిషనర్ ముందు ఉన్న మొదటి, ప్రధాన వాదన ఏమిటంటే, ఒక రౌడీ షీట్ పిటిషనర్ పై చేసిన ఆరోపణ ఆధారంగా ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ విచారణకు ఆదేశించినప్పుడు, ఎటువంటి అవకాశం ఇవ్వకుండా, దానిని ఆంధ్రప్రదేశ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్ లో 2005 జీవో నెం.5538లో సవాలు చేశారు. తొలగింపు ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ 22.02.2007 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా సంబంధిత ఒ.ఎ. అనుమతించబడింది. దీంతో ప్రతివాదులు 2007 నాటి డబ్ల్యూ.పీ నెం.13798ను కోర్టుకు సమర్పించారు. అయితే పై రిట్ పిటిషన్ పెండింగ్ లో ఉండగా పిటిషనర్ ప్రతివాది నెం.2కు విన్నవించగా, ఆయన దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుని 26.10.2007న తొలగింపు ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ, పిటిషనర్ తొలగింపు సరికాదని పేర్కొంటూ పిటిషనర్ ను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించారు. అందువల్ల సమగ్ర విచారణ జరపాలని ఆదేశిస్తూ, ప్రతివాది నెం.3 21.06.2008న పిటిషనర్ ను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించగా, ఎలాంటి తిరిగి వేతనాలు చెల్లించకుండా, తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకున్న తర్వాత 27.06.2008న ప్రతివాది నెం.3 జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ద్వారా పిటిషనర్ ను సస్పెండ్ చేశారు. ఆ తర్వాత 24.07.2008న ఛార్జ్ మెమోను ప్రతివాది నెం.3 జారీ చేశారు. ఎంక్వైరీ అధికారిని నియమించారు, సమగ్ర విచారణ జరిపి, ప్రొసీడింగ్స్ సి.నెం.11/పిఆర్/2005 ద్వారా 07.01.2014 ద్వారా నివేదిక సమర్పించారు.

ప్రతివాది నెం.3 07.01.2014 నాటి తుది నివేదికలో పిటిషనర్ దోషి కాదని నిర్ధారించారు. ప్రతివాది నెం.3 ద్వారా పిటిషనర్ దోషి కాదని నిర్ధారించినప్పటికీ, 22.01.2014 నాటి సి.నెం.11/టిఆర్/05లో ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేయబడ్డాయి, డి నోవో ఎంక్వైరీకి ఆదేశిస్తూ జారీ

చేయబడింది మరియు ఇది చట్టవిరుద్ధం. ఈ వాస్తవాలు వివాదంలో లేవు, ప్రతివాదులు ఈ వాదనలను ఖండించలేదు, కానీ కౌంటర్ లో డి నోవో విచారణకు ఆదేశించడానికి గల కారణాన్ని వివరించారు, ప్రస్తుత కేసులో ప్రాథమిక విచారణ జరిపిన విచారణ అధికారి శ్రీ డి.వి.నాగేశ్వరరావును సెంట్రల్ జోన్ ఎసిపిగా నియమించడంతో, విచారణ అధికారిని మార్చారు మరియు అసిస్టెంట్ పోలీసు కమిషనర్ ను మార్చారు. విచారణ జరిపేందుకు విజయవాడ సీటీసీని విచారణాధికారిగా నియమించారు. ఆ సమయంలో నియమించిన కొత్త ఎంక్వైరీ ఆఫీసర్ ద్వారా కొన్ని విధానపరమైన లోపాలు ఉన్నాయని, వాటిని సరిచేయలేమని, ఏసీపీ, సీటీసీ మొత్తం ఓకా ఫైల్ను తిప్పి పంపి, కొత్తగా విచారణ ప్రారంభించాలని అభ్యర్థించారు. విచారణ అధికారి అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకున్న క్రమశిక్షణ అథారిటీ ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (సిసి అండ్ ఎ) రూల్స్ లోని రూల్ 20లోని సబ్ రూల్ (2) ద్వారా ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి, కొత్తగా విచారణ జరిపేందుకు సీటీసీ ఎసిపిని నియమించింది. 07.01.2014 నాటి ఎంక్వైరీ రిపోర్టులోని అంశాలు, తీర్మానాలతో విభేదించడానికి ఎటువంటి కారణాలు చెప్పకుండా డి నోవో ఎంక్వైరీకి ఆదేశించడం చట్టవిరుద్ధమని, *ఎస్పీబి వర్సెస్ అరవింద్ కే శుక్లా* కేసులో సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టానికి విరుద్ధమని పిటిషనర్ వాదించారు. "పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా" మరియు "యోగినాథ్ డి బాగ్లే వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం" (సుప్రా అని సూచించబడింది).

ఈ ప్రత్యర్థి వాదనల దృష్ట్యా, ప్రతివాది నెం.3 సమర్పించిన విచారణ నివేదికలో కొన్ని విధానపరమైన లోపాలు కనిపించినప్పుడు డి నోవో విచారణకు ఆదేశించాలా వద్దా అనేది కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది.

పిటిషనర్ ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (క్లాసిఫికేషన్, కంట్రోల్ అండ్ అప్పీల్) రూల్స్ 1991 ప్రకారం నడుచుకుంటారు. రూల్ 20 ప్రకారం విచారణ జరిపే విధానాన్ని నిర్దేశించారు. క్రమశిక్షణ అథారిటీ/నియామక అధికారి నమోదు చేసిన ఫలితాలను అంగీకరించనప్పుడు లేదా ఏదైనా

ఫలితాలతో విభేదించినప్పుడు అనుసరించాల్సిన ప్రక్రియ గురించి రూల్ 21 వివరిస్తుంది. రూల్ 21 ప్రకారం క్రమశిక్షణ అధారిటీ తనంతట తానుగా కాకపోయినా లిఖిత పూర్వకంగా నమోదు చేయాల్సిన కారణాల వల్ల కేసును తదుపరి విచారణ, నివేదిక కోసం విచారణాధికారికి అప్పగించి, ఆ తర్వాత రూల్ 20లోని నిబంధనల ప్రకారం తదుపరి విచారణ జరిపేందుకు విచారణాధికారి ముందుకు సాగాలి. క్రమశిక్షణ అధారిటీ వద్ద ఉన్న లేదా క్రమశిక్షణ అధారిటీ విచారణాధికారి కాని ఏదైనా అధికారి యొక్క నివేదిక యొక్క కాపీని క్రమశిక్షణ అధారిటీ పంపాలి లేదా పంపాలి, ఏవైనా విభేదాలకు దాని స్వంత తాత్కాలిక కారణాలు ఏవైనా ఉంటే, ఏవైనా ఉంటే, ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి సమర్పించాల్సిన ఏదైనా బాధ్యతా పత్రంపై విచారణ అధికారి కనుగొన్న అంశాలతో సహా, ఒకవేళ అతడు కోరితే, నివేదిక ప్రభుత్వోద్యోగికి అనుకూలంగా ఉన్నా లేకపోయినా పదిహేను రోజుల్లో క్రమశిక్షణ అధారిటీకి సమర్పించాలి. ఆ తరువాత, క్రమశిక్షణ అధికారి ప్రభుత్వ ఉద్యోగి సమర్పించిన అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు దిగువ ఉప నిబంధనలు (4) మరియు (5) లో పేర్కొన్న విధంగా ఈ విషయంలో తదుపరి ముందుకు వెళ్ళే ముందు దాని ఫలితాలను నమోదు చేయాలి.

అందువల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (వర్గీకరణ, నియంత్రణ, అప్పీల్) నిబంధనలు, 1991లోని రూల్ 21 ప్రకారం క్రమశిక్షణ అధారిటీ విచారణ అధికారి సమర్పించిన నివేదికతో ఏకీభవించని పక్షంలో తదుపరి విచారణ, అందుకు గల కారణాలను నమోదు చేసిన తర్వాత తదుపరి విచారణ, నివేదిక కోసం కేసును విచారణాధికారికి పంపడానికి క్రమశిక్షణ అధారిటీకి అనుమతిస్తుంది.

ఒకవేళ క్రమశిక్షణ అధారిటీ నమోదు చేసిన ఏవైనా ఫలితాలతో విభేదిస్తే, అప్పుడు రూల్ 21 యొక్క సబ్-రూల్ (2) కింద ప్రక్రియను అనుసరించాలి.

ఇక్కడ, ప్రస్తుత కేసులో, విధానపరమైన లోపాలు ఉన్నందున డి నోవో విచారణకు ఆదేశించబడింది, ఆ సమయంలో నియమించిన కొత్త విచారణ అధికారి వాటిని సరిదిద్దలేకపోయారు. డి నోవో విచారణకు ఆదేశించడానికి నమోదు చేయబడిన కారణాలు విధానపరమైన లోపాలు మాత్రమే, వాటిని కొత్తగా విచారణ జరపడం ద్వారా తప్ప సరిదిద్దలేము.

ఏ నిబంధనలు రూపొందించినా వాటిని కచ్చితంగా పాటించాలనే వాదనతో ఎలాంటి విభేదాలు ఉండవు. క్రమశిక్షణ అధారిటీ డి నోవో విచారణకు ఆదేశించవచ్చని ఈ నిబంధనలు ప్రత్యేకంగా పేర్కొనలేదన్నది వాస్తవం. మరోవైపు నిబంధనలు అలాంటి ఉత్తర్వులను జారీ చేయడాన్ని నిషేధించవు. సబ్ రూల్ (x) ప్రకారం, విచారణ నివేదిక అందిన తరువాత క్రమశిక్షణ అధికారి ప్రతి ఆరోపణపై విచారణపై తన ఆదేశాలను జారీ చేయాలి. ఈ నిబంధన చాలా విస్తృతంగా ఉంది మరియు ఏ రకమైన ఉత్తర్వులను జారీ చేయవచ్చో సూచించదు. అంతేకాకుండా, క్రమశిక్షణ అధారిటీ ఎల్లప్పుడూ తాజా విచారణకు ఆదేశించవచ్చని సుప్రీంకోర్టు కనీసం మూడు పరిశీలనలు చేసింది.

"డి ఫ్టేట్ ఆఫ్ అస్సాం వర్సెస్ జె.ఎన్.రాయ్ బిశ్వాస్" లో సుప్రీంకోర్టు 19వ పేజీలో ఈ క్రింది విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

"ఏదేమైనా, ఏదైనా సాంకేతిక లేదా ఇతర మంచి కారణాల వల్ల, విధానపరమైన లేదా మరేదైనా కారణాల వల్ల, మొదటి విచారణ లేదా శిక్ష లేదా నిర్దోషిత్వం చట్టంలో చెడ్డదిగా తేలితే, రెండవ విచారణను ప్రారంభించలేమని ఏ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కూడా కోరలేరని మేము స్పష్టం చేయవచ్చు."

'ఆనంద్ నారాయణ్ శుక్లా వర్సెస్ మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రం 8 కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఈ తీర్పు వెలువరించింది. " ఈ కేసులో విచారణ ప్రక్రియ పూర్తయింది, కానీ దాఖలైన రిట్ పిటిషన్ పై వాటిని రద్దు చేశారు. ఆ తర్వాత అవే అభియోగాలపై తాజా విచారణ చేపట్టి సంబంధిత అధికారిని కొన్ని అభియోగాలకు దోషిగా తేల్చారు. మరోసారి శిక్ష విధించారు. అదే పాత అభియోగాలపై కొత్తగా

2021:APHC:1213

విచారణ జరపడం కుదరదని రెండో రిట్ పిటిషన్ దాఖలైంది. రిట్ పిటిషన్ ను హైకోర్టు కొట్టివేసింది. హైకోర్టు తీర్పును సమర్థించిన సుప్రీంకోర్టు ఇలా వ్యాఖ్యానించింది.

సాంకేతిక కారణాలతో గతంలో ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేశారు. అర్హతల ఆధారంగా రెండోసారి విచారణ జరిపే అవకాశం ఉంది. అది సక్రమంగా జరిగింది."

"కె.ఆర్.దేబ్ వర్సెస్ సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ కలెక్టరు, పిల్లాంగ్ 9" లో కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

రూల్ 15 వాస్తవానికి ఒక విచారణకు అవకాశం కల్పిస్తుందని మనకు అనిపిస్తోంది, కానీ ఒక నిర్దిష్ట కేసులో ఏదైనా తీవ్రమైన లోపం విచారణలోకి ప్రవేశించినందున సరైన విచారణ జరగకపోతే లేదా విచారణ సమయంలో కొంతమంది ముఖ్యమైన సాక్షులు అందుబాటులో లేనప్పుడు లేదా మరేదైనా కారణంతో విచారించకపోతే అది సాధ్యమవుతుంది. క్రమశిక్షణ అధారిటీ తదుపరి సాక్షులను నమోదు చేయమని విచారణ అధికారిని అడగవచ్చు. కానీ విచారణాధికారి లేదా అధికారుల నివేదిక క్రమశిక్షణ అధారిటీకి నచ్చలేదనే కారణంతో గత విచారణలను పూర్తిగా పక్కన పెట్టి నిబంధన రూల్ 15లో లేదు. క్రమశిక్షణ అధారిటీకి సాక్ష్యాధారాలను పునఃసమీక్షించి రూల్ 9 కింద తన సొంత నిర్ణయానికి రావడానికి తగిన అధికారాలు ఉన్నాయి.

పై సూత్రాలను అనుసరిస్తూ, "నహార్ సింగ్ వర్సెస్. ఏదైనా తీవ్రమైన లోపం కారణంగా సరైన విచారణ జరగకపోతే ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలను బట్టి డి నోవో విచారణకు ఆదేశించడం సాధ్యమేనని ఢిల్లీ హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. ఉదాహరణకు, సహజ న్యాయ సూత్రాన్ని

ఉల్లంఘించినట్లయితే, డి నోవో విచారణ జరపాలనే నిర్ణయానికి రావడానికి క్రమశిక్షణా అధికారికి స్వేచ్ఛ ఉంది.

"**యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ అదర్స్ వర్సెస్ పి.త్యాగరాజన్** 11"లో, సెంట్రల్ రిజర్వ్ పోలీస్ ఫోర్స్ రూల్స్, 1955 లోని రూల్ 27 (సి) కింద అధికార దుర్వినియోగంపై విచారణకు ఆదేశించారు (ఇకపై దీనిని "సిఆర్పిఎఫ్ రూల్స్ 1955" అని పిలుస్తారు). ఈ తీర్పును "**కె.ఆర్.దేబ్ వర్సెస్ పిల్లాంగ్ సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ కలెక్టరు**" అని కోర్టు గుర్తించింది. " (సుప్రా అని సూచించబడింది) మరియు తీర్పు యొక్క 8 వ పేరాలో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొన్నారు:

"ఈ భాగాన్ని జాగ్రత్తగా చదివితే, ఏదైనా తీవ్రమైన లోపం కారణంగా సరైన విచారణ జరగని ఒక నిర్దిష్ట కేసులో విచారణలోకి ప్రవేశించినట్లయితే లేదా విచారణ సమయంలో కొంతమంది ముఖ్యమైన సాక్షులు అందుబాటులో లేనట్లయితే లేదా విచారించబడకపోతే, క్రమశిక్షణ అధికారి తదుపరి సాక్షులను నమోదు చేయమని విచారణ అధికారిని అడగవచ్చు, కానీ ఆ నిబంధన క్రమశిక్షణ అధికారికి వీలు కల్పించదని స్పష్టమవుతుంది. ఎంక్వైరీ ఆఫీసర్ నివేదిక క్రమశిక్షణ అధికారికి నచ్చలేదనే కారణంతో మునుపటి విచారణలను పక్కనపెట్టడం. ప్రస్తుత కేసులో క్రమశిక్షణ అధికారి విచారణను పక్కన పెట్టడానికి ఆధారం ఏమిటంటే, ఎంక్వైరీ ఆఫీసర్ అనుసరించిన విధానం సంబంధిత నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉంది మరియు పార్టీల హక్కులను ప్రభావితం చేస్తుంది మరియు నివేదిక అతనికి నచ్చదు. డిపార్టుమెంటు లేదా తప్పు చేసిన అధికారి నమ్మవలసిన ముఖ్యమైన సాక్ష్యాధారాలు మూసివేయబడినప్పుడు, ఇది ఎటువంటి న్యాయానికి పురోగతిని కలిగించదు, కానీ మరోవైపు గర్భస్రావంకు దారితీస్తుంది. అందువల్ల రూల్ 27(సి) ప్రకారం క్రమశిక్షణ అధికారి తన నివేదికపై తన పరిశోధనలను నమోదు చేయడానికి మరియు ప్రస్తుత స్వభావం ఉన్న కేసులో డి నోవో విచారణకు ఆదేశించడంతో సహా తగిన ఉత్తర్యులను జారీ చేయడానికి వీలు కల్పిస్తుందని మేము భావిస్తున్నాము.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

'కనైలాల్ బేరా వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా12"' లోనూ ఇలాంటి సమస్యే తలెత్తింది.. ఇది కూడా సీఆర్పీఎఫ్ రూల్స్ 1955కు సంబంధించిన కేసు. కనైలాల్ బేరాను సీఆర్పీఎఫ్ కానిస్టేబుల్ పదవి నుంచి తొలగించారు. అనధికారికంగా 167 రోజుల పాటు గైర్బాజరయ్యారు. ఈ అభియోగంపై అతనికి సివిల్ లైన్స్ లో ఏడు రోజుల జైలు శిక్ష విధించారు. అక్కడ ఆయనకు వ్యతిరేకంగా వినతిపత్రం ఇచ్చారు. అయితే అధికారులు మరోసారి విచారణకు ఆదేశించడంతో ఆరోపణలు పాక్షికంగా రుజువువడంతో ఆయనను విధుల నుంచి తొలగించారు. సీఆర్ పీఎఫ్ రూల్స్ 1955లోని రూల్ 27 ప్రకారం గతంలో జరిగిన విచారణలో పాక్షికంగా అభియోగాలు రుజువు కావడంతో రెండో విచారణకు అనుమతి లేదని తేల్చిన కోర్టు.. **సెంట్రల్ ఎక్స్ ప్రెజ్ కలెక్టరు, పిల్లాంగ్** (సుప్రా). తీర్పులోని 5వ పేరాలో కోర్టు ఇలా పేర్కొంది.

"సివిల్ లైన్స్ కు నిర్బంధం విధించాలని ఆదేశించవచ్చా లేదా అనే ప్రశ్న, క్రమశిక్షణా అధికారి 5.4.1995 నాటి ఉత్తర్వు చట్టపరంగా నిలకడగా లేదని పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది లేవనెత్తిన వాదనతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. సెంట్రల్ రిజర్వ్ ఫోలీస్ ఫోర్స్ రూల్స్ 1955లోని రూల్ 27లో శాఖాపరమైన విచారణ జరిపే విధానాన్ని పొందుపరిచారు.

క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించిన తర్వాత, దానిని దాని తార్కిక ముగింపుకు తీసుకురావాలి, తద్వారా తప్పు చేసిన అధికారి అతనిపై మోపిన ఆరోపణలకు దోషి కాదా అనే దానిపై ఒక నిర్ధారణకు రావాల్సి ఉంటుంది. ఒక నిర్దిష్ట పరిస్థితిలో మరిన్ని సాక్షులను ప్రేరేపించమని ఆదేశించవచ్చు, కానీ ఒక నేరస్థుడు తనపై మోపిన ఆరోపణలలో పాక్షికంగా దోషిగా నిర్ధారించబడినప్పటికీ, మొదటి విచారణలో రుజువు చేయలేని స్వీయ ఆరోపణలపై మరొక విచారణను ప్రారంభించమని ఆదేశించడం దీని అర్థం కాదు.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

" కనైలాల్ బెరా వరెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా " (సుప్రా అని పిలుస్తారు) దాని వ్యత్యాసాన్ని చూపిస్తుంది, దీనిలో ఇంతకు ముందు విచారణ అభియోగం ప్రత్యేకంగా రుజువు చేయబడింది మరియు సివిల్ లైన్స్ కు ఏడు రోజుల నిర్బంధం విధించబడింది. అక్కడ తప్పు చేసిన ఉద్యోగి అప్పీలు/వినతిపత్రం దాఖలు చేశాడు, ఆ తరువాత రుజువు కాని అభియోగానికి సంబంధించి మరొక విచారణకు ఆదేశించబడింది మరియు తరువాత తొలగింపుకు మరొక ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది. అప్పటికే విచారణ పూర్తయి, తప్పు చేసిన ఉద్యోగి ఏదో ఒక ఆరోపణలో దోషిగా తేలి, మరో కేసులో నిర్దోషిగా తేలితే శిక్ష కూడా విధించారు, ఆ తర్వాత మరో ఆరోపణకు సంబంధించి ఉద్యోగి కోరిన అప్పీలుపై మరో విచారణకు అనుమతి లేదు. ఇది డబుల్ రిస్క్ సూత్రం ద్వారా కూడా నిషేధించబడింది. రెగ్యులేషన్ 27 కూడా శిక్ష విధించిన తర్వాత రెండో విచారణకు అనుమతించదు. అందువలన, " కె.ఆర్. దేబ్ వరెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (రిఫర్డ్ సుప్రా) " లో రెండు నిర్ణయాలు లేవు. లేదా " కనైలాల్ బెరా వరెస్ సింట్రల్ ఎక్స్ప్రెస్ కలెక్టరు, పిల్లాంగి " (సుప్రా) లో క్రమశిక్షణ అధారిటీ ద్వారా ఎలాంటి విచారణకు ఆదేశించడానికి వీల్లేదని వాదించడానికి పిటిషనర్ కు సహాయపడుతుంది.

డి-నోవో ఎంక్వెరీని ఆదేశించిన క్రమశిక్షణా అధారిటీ మళ్ళీ మౌఖిక విచారణ జరపాల్సిన అవసరం ఉంది. ఛార్జిషీట్ అనేది డిపార్ట్ మెంట్ ఎంక్వెరీలో ఒక భాగం, అయితే ఛార్జి షీట్ జారీ చేసిన తర్వాత మౌఖిక విచారణ ప్రారంభమవుతుంది. ఛార్జిషీటు సేవతో క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభమవుతాయని, అయితే ఇది మౌఖిక విచారణలో అంతర్భాగం కాదని, ఎందుకంటే ఛార్జి షీట్ మరియు తప్పు చేసిన ఉద్యోగి ఇచ్చిన సమాధానం తర్వాత మౌఖిక విచారణ ప్రారంభమవుతుందని, లేదా ఒక నిర్దిష్ట కేసులో, విచారణ అధికారిని నియమించినప్పుడు, ఛార్జిషీట్ ను స్వయంగా ఎంక్వెరీ ఆఫీసర్ జారీ చేయవచ్చు మరియు ఆ తరువాత మౌఖిక విచారణను కొనసాగించవచ్చు.

అందువల్ల, పైన ప్రకటించిన చట్టం దృష్ట్యా, ఇంతకు ముందు విచారణ అధికారి విచారణను పూర్తి చేయడంలో స్పష్టమైన తప్పులు జరిగినప్పుడు డి నోవో విచారణకు ఆదేశించవచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (వర్గీకరణ, నియంత్రణ, అప్పీల్) నిబంధనలు, 1991 ప్రకారం, రూల్ 21 (1) ఈ విషయాన్ని తదుపరి విచారణ కోసం విచారణ అధికారికి పంపడానికి మరియు అటువంటి రెమిటిన్సు కారణాలను నమోదు చేసిన తర్వాత నివేదిక ఇవ్వడానికి మాత్రమే అనుమతిస్తుంది. పిటిషనర్ ను దోషిగా నిర్ధారిస్తూ విచారణ అధికారి సమర్పించిన నివేదికలో విధానపరమైన లోపాలు కనిపించినప్పటికీ రూల్ 21 కింద ఎలాంటి విచారణ చేపట్టలేదు. క్రమశిక్షణా అధికారి విచారణకు ఆదేశించడానికి అనుమతించే నియమం లేనప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సివిల్ సర్వీసెస్ (వర్గీకరణ, నియంత్రణ మరియు అప్పీల్) నిబంధనలు, 1991 లోని రూల్ 21 లోని సబ్ రూల్ (1) ప్రకారం సాధారణ ప్రక్రియను అనుసరించాలి. అయితే, " కనైలాల్ బెరా వర్సెస్ సింట్రల్ ఎక్స్ప్లెజ్ కలెక్టరు, షిల్లాంగ్ లో సివిల్ సర్వీసెస్ (క్లాసిఫికేషన్, కంట్రోల్ అండ్ అప్పీల్) రూల్స్ ప్రకారం విధివిధానాలు సక్రమంగా లేనప్పుడు క్రమశిక్షణ అధికారి డి నోవో ఎంక్వైరీకి ఆదేశించవచ్చు. అందువల్ల, 07.01.2014 నాటి సి.నెం.11/పి.ఆర్/2005లోని ప్రతివాది నెం.3 సమర్పించిన నివేదికలో పిటిషనర్ దోషి కాదని తేలినప్పటికీ, క్రమశిక్షణా అధికారి చేత నోవో విచారణకు ఆదేశించడం చట్టవిరుద్ధం లేదా అక్రమమైనదిగా పరిగణించబడదు, ఎందుకంటే మునుపటి విచారణ అధికారి తీవ్రమైన విధానపరమైన లోపాల కారణంగా డి నోవో విచారణకు ఆదేశించబడింది.

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది ఈ కోర్టు ముందు లేవనెత్తిన కారణాలలో ఒకటి, దుష్ప్రవర్తన సంఘటన 2005 లో జరిగిందని ఆరోపించబడింది, ఆ తరువాత విచారణ అధికారి అంటే సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ ప్రొసీజర్ పాటించకుండా నివేదిక సమర్పించారు, మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యూనల్ 22.02.2007 న జీవో నెం.5538 లో దానిని కొట్టివేసింది. ఆ తర్వాత 2007 నాటి డబ్ల్యు.పి.నెం.13798ను ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి హైకోర్టులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాఖలు చేయగా, రిట్ పిటిషన్ పెండింగ్ లో ఉండగా, పిటిషనర్ అభ్యర్థన మేరకు ప్రతివాది నెం.2 పిటిషనర్

ను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించారు. దీని ప్రకారం పిటిషనర్ ను తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకున్నారు, కానీ ఆ తర్వాత వారం రోజుల్లోనే 27.06.2008 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ప్రతివాది నెం.3 ఆయనను సస్పెండ్ చేశారు. ఆ తర్వాత చార్జి మెమో జారీ చేసి ప్రతివాది నెం.3ని విచారణ అధికారిగా నియమించి, పిటిషనర్ ను దోషిగా నిర్ధారిస్తూ 07.01.2014న నివేదిక సమర్పించారు. ప్రతివాది నెం.3 ద్వారా విచారణ జరిపేటప్పుడు విధానపరమైన అంశాలలో సరిదిద్దలేని లోపాలు ఉన్నందున, డి నోవో ఎంక్వైరీకి ఆదేశించబడింది, ఇది మునుపటి పేరాగ్రాఫ్ లలో నేను కనుగొన్న దాని ప్రకారం స్థిరంగా ఉంటుంది. ఏదో ఒక కారణంతో విచారణ ఆలస్యమైందని, కానీ విచారణకు ఆదేశిస్తూ ప్రొసీడింగ్స్ ను రద్దు చేయడానికి అది కారణం కాదన్నారు.

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది 'ఎస్సీబి వర్సెస్ అరవింద్ కే శుక్లా' (సుప్రా) వాదనలు వినిపించారు. క్రమశిక్షణ చర్యలు పూర్తి చేయడంలో జాప్యాన్ని సుప్రీంకోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. 'పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా' (సుప్రా) కేసులో సుప్రీంకోర్టు త్రిసభ్య ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పును సుప్రీంకోర్టు ఈ తీర్పులో ప్రస్తావించింది. పైన పేర్కొన్న కేసులో బెంచ్ గతంలో "ది ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ చార్జర్డ్ అకౌంటెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ ఎల్.కె.రత్న 13", అలాగే "రామ కేషన్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 14" తీర్పుపై ఆధారపడింది. "స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ ఎస్ ఎస్ కోపాల్ 15", "స్టేట్ ఆఫ్ రాజస్థాన్ వర్సెస్ ఎం.సి.సక్సేనా 16" కేసుల్లో వ్యక్తమైన అభిప్రాయం సరైన చట్టాన్ని రూపొందించలేదని అభిప్రాయపడింది. "యూనియన్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ విశ్వ మోహన్ 17" కేసులో తీర్పును పరిశీలించిన సుప్రీంకోర్టు "పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ వర్సెస్ కుంజ్ బిహారీ మిశ్రా" (సుప్రా) కేసులో పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న వాస్తవానికి కోర్టు ముందు లేదని అభిప్రాయపడింది.

విచారణ నివేదిక కాపీని తప్పు చేసిన ఉద్యోగికి ఇవ్వకపోతే ఎలాంటి ప్రభావం ఉంటుందనే ప్రశ్నను హైకోర్టు పరిశీలిస్తోంది. "మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, ఇసిఐఎల్ వర్సెస్ బి.కరుణాకర్ (1994)ILLJ162SC" కేసులో ఈ కోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పుపై కోర్టు స్పష్టంగా ఆధారపడింది. ఈ అంశంపై ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం ఎలాంటి విరుద్ధమైన నిర్ణయం తీసుకోనందున, పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ కేసులో ఈ కోర్టు గతంలో ఇచ్చిన తీర్పుకు మేము కట్టుబడి ఉన్నాము, అందువల్ల ఈ అప్పీల్ లో ఎటువంటి మెరిట్ కనిపించడం లేదు, ఇది కొట్టివేయబడింది.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

పై తీర్పులో లేవనెత్తిన మొదటి అంశం విచారణ ముగింపులో జాప్యం, దీనిని కోర్టు అంగీకరించింది.

"ప్రీమ్ నాథ్ బాలి వర్సెస్ రిజిస్ట్రార్, ఢిల్లీ హైకోర్టు 18" కేసులో క్రమశిక్షణా చర్యల ముగింపులో అనవసర జాప్యాన్ని సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పరిగణించింది:

29. సస్పెన్షన్ కాలం అనవసరంగా ఎక్కువైందనే విషయాన్ని ఈ కేసులో ఎవరూ కాదనలేరు. డిపార్ట్ మెంటల్ ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తి చేయడంలో జాప్యానికి పిటిషనర్ పూర్తిగా కారణం కాదని, ప్రతివాదులకు కూడా అంతే కారణమని మేము కనుగొన్నాము. ఇటువంటి అకారణ జాప్యం కారణంగా, అప్పీలుదారుడు సహజంగానే చాలా బాధపడ్డాడు, ఎందుకంటే అతను మరియు అతని కుటుంబం 9 సంవత్సరాల సుదీర్ఘ కాలం సస్పెన్షన్ భత్యంపై మాత్రమే జీవించాల్సి వచ్చింది.

30. కేవలం ఒక అభియోగం మాత్రమే ఉన్న డిపార్ట్ మెంటల్ ప్రొసీడింగ్, అది కూడా సంక్లిష్టమైనది, శాఖాపరమైన విచారణను ముగించడానికి 9 సంవత్సరాలకు పైగా ఎందుకు పట్టిందో మనం గమనించక తప్పదు. డిపార్ట్ మెంటల్ విచారణను పూర్తి చేయడంలో అనవసర జాప్యాన్ని వివరించడానికి ప్రతివాదుల వైపు నుండి ఎటువంటి సమర్థన లభించలేదు, అప్పీలుదారుని ప్రవర్తనపై నిందలు వేయడం పూర్తిగా సమర్థనీయం కాదని మేము భావిస్తున్నాము.

31. ప్రాధాన్య చర్యలు తీసుకోవడం ద్వారా తప్పు చేసిన ఉద్యోగిపై ప్రారంభించిన శాఖాపరమైన విచారణను సాధ్యమైనంత తక్కువ సమయంలో ముగించడం యజమాని బాధ్యత అని ఈ కోర్టు పదేపదే నొక్కి చెప్పింది. అటువంటి విచారణ పెండింగ్ లో ఉన్న సమయంలో నేరస్థుడిని సస్పెన్షన్ కు గురిచేసిన సందర్భాల్లో, తప్పు చేసిన ఉద్యోగి యొక్క హక్కులకు ఎటువంటి అసౌకర్యం, నష్టం మరియు పక్షపాతం రాకుండా ఉండటానికి సాధ్యమైనంత తక్కువ సమయంలో విచారణ పూర్తయ్యేలా చూడటం యజమానికి మరింత అనివార్యమవుతుంది.

32. విచారణ పూర్తయిన తరువాత, అందులో ఇమిడి ఉన్న సమస్య ముగిసిపోదని మనం తరచుగా గమనిస్తుంటాం, ఎందుకంటే విచారణ ప్రొసీడింగ్స్ యొక్క ఫలితాలు తప్పు చేసిన ఉద్యోగికి వ్యతిరేకంగా ఉంటే, అతను ఎల్లప్పుడూ తన ఫిర్యాదును తెలియజేయడానికి కోర్టులో సమస్యను కొనసాగిస్తాడు, ఇది తుది ముగింపుకు తిరిగి సమయం తీసుకుంటుంది.

33. ఈ అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రతి యజమాని (ప్రభుత్వమైనా లేదా ప్రైవేటు అయినా) తప్పు చేసిన ఉద్యోగిపై శాఖాపరమైన విచారణ చర్యలను సహేతుకమైన సమయంలో ముగించడానికి చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నించాలని, సాధ్యమైనంత వరకు బాహ్య పరిమితిగా ఆరు నెలల్లో ముగించాలని మేము భావిస్తున్నాము. విచారణలో తలెత్తే కొన్ని అనివార్య కారణాల వల్ల నిర్ణీత కాలవ్యవధిలోగా ముగించడం యజమానికి సాధ్యం కానప్పుడు, కారణం మరియు విచారణ స్వభావాన్ని బట్టి సహేతుకమైన పొడిగించిన వ్యవధిలో ముగించడానికి ప్రయత్నించాలి, కానీ ఒక సంవత్సరానికి మించకూడదు.

34. ఇప్పుడు చేతిలో ఉన్న కేసు యొక్క వాస్తవాల విషయానికి వస్తే, సస్పెన్షన్ కాలాన్ని (9 సంవత్సరాల 26 రోజులు) మినహాయించిన తరువాత ప్రతిస్పందకుడు అప్పీలుదారుని పెన్షన్ను ఫిక్స్ చేసినట్లు మనం కనుగొన్నాము. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, ప్రతివాదులు తన పింఛనును నిర్ణయించడానికి పిటిషనర్ యొక్క అర్హత సేవను లెక్కించేటప్పుడు 06.02.1990 నుండి 01.03.1999 వరకు సస్పెన్షన్ కాలాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

35. వాస్తవాలను, పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని, అప్పీలుదారుని పింఛనును నిర్ణయించడానికి సస్పెన్షన్ కాలాన్ని ప్రతివాదులు పరిగణనలోకి తీసుకుని ఉండాల్సిందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

శాఖాపరమైన విచారణను వీలైనంత త్వరగా ముగించాలి, తద్వారా ప్రభుత్వోద్యోగికి మరియు అటువంటి దుష్ప్రవర్తనకు గురైన బాధితుడికి పూర్తి న్యాయం జరుగుతుంది.

'చైర్మన్, లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, ఇతరులు వర్సెస్ .ఎం.మాసీలమణి 19'లో ఉద్యోగి ఇంటి నిర్మాణంలో అవకతవకలు, అవకతవకలు జరిగాయని, వాస్తవాలు వెల్లడించకపోవడంతో గృహ రుణం పొందారని ఆరోపించారు. 06.01.1998 న ఛార్జీషీట్ రూపొందించబడింది; ఉద్యోగి తన సమాధానాన్ని దాఖలు చేశాడు; సమాధానంతో సంతృప్తి చెందని, దేశీయ విచారణకు ఆదేశించారు. విచారణ నివేదిక ఆధారంగా ఉద్యోగికి మూలవేతనంలో కోత విధించారు. అప్పీల్, రివ్యూ తిరస్కరణకు గురయ్యాయి. శిక్ష ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ ఉద్యోగి రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. చట్టబద్ధమైన నియమాలు, సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించి సాక్షులను విచారించారని పేర్కొంటూ రిట్ పిటిషన్ ను అనుమతించారు. సాక్షులను క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ చేయడానికి ఆ ఉద్యోగికి తగిన అవకాశం ఇవ్వలేదు; విచారణ అధికారి మరియు

క్రమశిక్షణా అధారిటీ ద్వారా విధానపరమైన ఉల్లంఘనలు జరిగాయని గమనించడంలో అప్పీలేట్ అధారిటీ విఫలమైంది. విచారణ అధికారి నమోదు చేసిన ఫలితాలతో అప్పీలేట్ అధారిటీ సమ్మతించి, తగిన కారణం లేకుండా అప్పీలేట్ అధారిటీ తగిన విధంగా జ్యుడీషియల్ మైండ్ ను ఉపయోగించుకున్నట్లు చెప్పలేమని పేర్కొంది. కార్పొరేషన్ దాఖలు చేసిన అప్పీలును కొట్టివేసింది. దీంతో ఎల్ఐసీ తరపున సుప్రీంకోర్టులో అప్పీల్కు మొగ్గు చూపారు.

వివిధ వాదనలను విచారించిన సుప్రీంకోర్టు ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

18. క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించడంలో జాప్యం జరిగిందనే కారణంతో కోర్టు/ట్రీబ్యునల్ సాధారణంగా శాఖాపరమైన విచారణను కొట్టివేయకూడదు, ఎందుకంటే అటువంటి అధికారం న్యాయ సమీక్ష యొక్క పరిమితులకు లోబడి ఉంటుంది. ఒకవేళ కోర్టు/ట్రీబ్యునల్ అటువంటి అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తే, అది తన న్యాయ సమీక్ష అధికారాన్ని అతిక్రమిస్తుంది. అందువల్ల క్రమశిక్షణా చర్యల సందర్భంగా జారీ చేసిన చార్జిషీట్ లేదా షోకాజ్ నోటీసును సాధారణంగా కోర్టు కొట్టివేయదు. క్రమశిక్షణా చర్యల ముగింపులో జాప్యం జరుగుతుండటం విషయంలోనూ ఇదే సూత్రం వర్తిస్తుంది. ప్రశ్నార్థకమైన కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను పరిశీలించాల్సి ఉంటుంది, దానిలో ఉన్న అభియోగాల తీవ్రత / పరిమాణాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఈ కేసు సారాంశం ఏమిటంటే, కోర్టు సంబంధిత అన్ని వాస్తవాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు వాటిని సమతుల్యం చేయాలి మరియు తూకం వేయాలి, తద్వారా ఇది వాస్తవానికి స్పష్టమైన మరియు నిజాయితీతో కూడిన పరిపాలన ప్రయోజనాల కోసం, వాటి ముగింపులో జాప్యం కారణంగా మాత్రమే న్యాయ విచారణలను ముగించడానికి అనుమతించబడుతుంది. యు.పి. వర్సెస్ బ్రహ్మ దత్త శర్మ [(1987) 2 ఎస్.సి.సి 179], మధ్యప్రదేశ్ వర్సెస్ బనీ సింగ్ [ఎ.ఐ.ఆర్

1990 ఎస్.సి 1308], యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ అశోక్ కక్కర్ [1995 సుప్ (1) ఎస్.సి.సి 180].

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది "స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ అండ్ ఇతరులు వర్సెస్ చమన్ లాల్ గోయల్" (సుప్రా) పై ఆధారపడి, క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించడం మరియు ముగించడంలో విపరీతమైన జాప్యం మరియు క్రమశిక్షణా చర్యలు పెండింగ్ లో ఉన్నాయనే కారణంతో పదోన్నతి నిరాకరణ కేసు. అభియోగాల మెమోను హైకోర్టు కొట్టివేసింది. ఈ అంశాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించారు. త్వరితగతిన విచారణ జరిపే హక్కు ప్రాథమిక హక్కు అని, దేశీయ విచారణలకు కూడా ఇదే సూత్రం వర్తిస్తుందని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. క్రమశిక్షణా చర్యల ముగింపులో జాప్యం జరిగినప్పుడల్లా కోర్టు 'బ్యాలెన్సింగ్ టెస్ట్ లేదా బ్యాలెన్సింగ్ ప్రాసెస్'ను ఆశ్రయించాలని, ప్రతి కేసులో సత్వర విచారణ హక్కును నిరాకరించారో లేదో నిర్ణయించాలని, తగిన ఆదేశాలు జారీ చేయాలని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. ముగింపులో జాప్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న హైకోర్టు క్రమశిక్షణా చర్యలను పక్కన పెట్టడానికి నిరాకరించినప్పటికీ, అదే సమయంలో పెండింగ్ లో ఉన్న క్రమశిక్షణా చర్యలను ప్రస్తావించకుండా పదోన్నతిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించింది.

ఈ కేసులో క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించడంలో ఐదేళ్లకు పైగా జాప్యం జరిగింది. క్రమశిక్షణా చర్యలు, పదోన్నతుల ప్రక్రియ ప్రారంభం, ముగింపులో జాప్యంపై సుప్రీంకోర్టు ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

12. బ్యాలెన్సింగ్ ప్రక్రియను వర్తింపజేస్తూ, అభియోగాలను కొట్టివేయడం, విచారణ అధికారిని నియమిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితుల దృష్ట్యా అవసరం లేదని మేం భావిస్తున్నాం. న్యాయప్రయోజనాల దృష్ట్యా, పాలనా ప్రయోజనాల దృష్ట్యా పెద్ద ఎత్తున సాగిన

విచారణను పూర్తి చేయడానికి అనుమతించడం మరియు సముచితం. అదే సమయంలో ప్రతివాదిపై ఆరోపణలు, విచారణలో పెండింగ్ లో ఉన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా వెంటనే పదోన్నతికి పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని, పదోన్నతికి అర్హుడని తేలితే వెంటనే పదోన్నతి కల్పించాలని ఆదేశించింది. ఇటువంటి సందర్భాల్లో సాధారణంగా పాటించే నియమాలు మరియు ఆచరణ భిన్నంగా ఉండవచ్చని మాకు తెలిసినప్పటికీ కేసు యొక్క నిర్దిష్ట వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో ఈ దిశ చేయబడింది. అలా చేసిన పదోన్నతులు ఏవైనా ఉంటే, విచారణ పూర్తయిన తర్వాత, విచారణలో తేలిన అంశాల దృష్ట్యా పునఃసమీక్షకు లోబడి ఉంటుంది. నేటి నుంచి ఎనిమిది నెలల్లోగా ప్రతివాదిపై విచారణ పూర్తి చేయాలని ఆదేశించింది. విచారణను ముగించడానికి ప్రతివాది సహకరించాలి. ఒకవేళ ప్రతివాది సహకరించకపోతే, విచారణాధికారి తదుపరి చర్యలు తీసుకునే అవకాశం ఉంటుందని స్పష్టమవుతోంది. ఒకవేళ విచారణ పూర్తి కాకపోతే, పైన పేర్కొన్న గడువులోగా తుది ఉత్తర్వులు ఇవ్వకపోతే, విచారణను విరమించుకున్నట్లుగా పరిగణిస్తారు.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

1978, 1979, 1984 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన సంఘటనలపై 31.07.1995న ఉద్యోగికి చార్జ్ మెమో జారీ చేశారు. జాప్యం కారణంగా ట్రిబ్యునల్ క్రమశిక్షణా చర్యలను రద్దు చేసింది. మూడు వేర్వేరు మెమోలు జారీ చేసినప్పటికీ 31.07.1995 నాటి మెమోను మాత్రమే జాప్యం కారణంగా రద్దు చేశారని, 27.10.1995, 01.06.1996 నాటి మెమోలకు భంగం వాటిల్లేదని, అయితే ఆ మెమోలను ప్రస్తావించకుండా పదోన్నతి కోసం పరిశీలించాలని ట్రిబ్యునల్ ఆదేశించింది. 31.07.1995 నాటి మెమోను రద్దు చేయడాన్ని సమర్థించిన సుప్రీంకోర్టు 27.10.1995 మరియు 01.06.1996 నాటి మెమోను విస్మరించి పదోన్నతి కోసం ఉద్యోగి యొక్క క్లెయిమ్ ను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని రాష్ట్రాన్ని ఆదేశించింది. నిర్ణయంలోని 19వ పేరాను వెలికి తీయడం సముచితం.

19. క్రమశిక్షణా చర్యలను ముగించడంలో జాప్యం జరిగే అన్ని సందర్భాల్లో, అన్ని కేసులకు వర్తించే ముందస్తుగా నిర్ణయించిన సూత్రాలను నిర్దేశించడం సాధ్యం కాదు. ఆ ప్రాతిపదికన క్రమశిక్షణా చర్యలను రద్దు చేయాలా వద్దా అనేది ఆ కేసులో వాస్తవాలు, పరిస్థితులను బట్టి పరిశీలించాల్సి ఉంటుంది. క్రమశిక్షణా చర్యలను ఆలస్యం తర్వాత నిలిపివేయడానికి అనుమతించడం, జాప్యం అసాధారణంగా ఉన్నప్పుడు మరియు జాప్యానికి వివరణ లేనప్పుడు క్రమశిక్షణా చర్యలను నిలిపివేయడానికి అనుమతించడం అనేది సంబంధిత అంశాలన్నింటినీ పరిగణనలోకి తీసుకొని, వాటిని సమతుల్యం చేసి తూకం వేయాలి అనేది ఈ విషయం యొక్క సారాంశం. తనపై క్రమశిక్షణా చర్యలు త్వరితగతిన ముగిసే హక్కు తప్పు చేసిన ఉద్యోగికి ఉందని, వాటిని అనవసరంగా పొడిగించినప్పుడు మానసిక క్షోభకు గురికాకుండా, ఆర్థిక నష్టాన్ని కూడా పొందే హక్కు తప్పు ఉద్యోగికి ఉందన్నారు. ఈ జాప్యం క్రమశిక్షణా చర్యలను దెబ్బతీసిందా లేదా అనే విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకునే క్రమంలో కోర్టు అభియోగాల స్వభావం, దాని సంక్లిష్టత, ఏ కారణంతో జాప్యం జరిగిందో పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఒకవేళ ఆలస్యమైతే తప్పు చేసిన ఉద్యోగిపై పక్షపాతం ఎక్కువగా ఉంటుంది. తన ఉద్యోగిపై అభియోగాలను కొనసాగించడంలో క్రమశిక్షణా సంస్థ ఎంత సీరియస్ గా ఉందో కూడా అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఒక నిర్దిష్ట పనిని అప్పగించిన అధికారి తన విధులను నిజాయితీగా, సమర్థవంతంగా, నిబంధనలకు అనుగుణంగా నిర్వర్తించాలనేది పరిపాలనా న్యాయం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రం. ఈ మార్గం నుంచి తప్పుకుంటే శిక్ష తప్పదు. సాధారణంగా క్రమశిక్షణా చర్యలను సంబంధిత నిబంధనల ప్రకారం చేపట్టేందుకు అనుమతించాలని, ఆ తర్వాత జాప్యం చేస్తే న్యాయం జరుగుతుందన్నారు. ఆలస్యానికి అతనే కారణమని చూపించగలిగినప్పుడు లేదా క్రమశిక్షణా చర్యలు నిర్వహించడంలో జాప్యానికి సరైన వివరణ లేనప్పుడు జాప్యం అభియోగం మోపబడిన అధికారికి పక్షపాతం కలిగిస్తుంది. అంతిమంగా, కోర్టు ఈ రెండు విభిన్న పరిగణనలను సమతుల్యం చేయాలి.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

"పి.వి.మహదేవన్ వర్యన్ ఎమ్.డి., టి.ఎన్.హాసింగ్ బోర్డు 20"లో క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించడం/ముగించడంలో జాప్యం అనే అంశం మరోసారి చర్యకు వచ్చింది. 1990 సంవత్సరంలో సేల్ డీడ్ జారీలో అవకతవకలు జరిగాయని, పదేళ్ల జాప్యం జరిగిందని ఆరోపిస్తూ 2000 సంవత్సరంలో ఛార్జ్ మెమో జారీ చేశారు. "స్టేట్ ఆఫ్ ఎంపి వర్యన్ బనీ సింగ్" [1990 ఎస్.పి.ఎస్.సి.సి 738] మరియు "స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ వర్యన్ .ఎస్.రాధాకీషన్" (సుప్రా సూచించబడింది) కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడి క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించడంలో విపరీతమైన జాప్యానికి ఆమోదయోగ్యమైన వివరణ లేదని గుర్తించిన సుప్రీంకోర్టు ఛార్జ్ మెమోను రద్దు చేసింది.

అందువల్ల ప్రభుత్వోద్యోగిపై సుదీర్ఘ క్రమశిక్షణా విచారణను కేవలం ప్రభుత్వోద్యోగి ప్రయోజనాల దృష్ట్యానే కాకుండా, ప్రజాప్రయోజనాల దృష్ట్యా, ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల మనస్సుల్లో విశ్వాసాన్ని పెంపొందించే ప్రయోజనాల దృష్ట్యా నివారించాలని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

'ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, ఇతరులు వర్యన్ వి.అప్పల స్వామి 21' కేసులో అభియోగపత్రాన్ని హైకోర్టు రద్దు చేసింది. విచారణను ముగించడంలో జాప్యం జరిగినంత మాత్రాన క్రమశిక్షణా చర్యలను రద్దు చేయరాదని, హైకోర్టు నిర్ణయాన్ని కొట్టివేయరాదని, ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు ఇవ్వాలని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

12. తప్పు చేసిన అధికారికి సంబంధించి శాఖాపరమైన చర్యలను ముగించడంలో జాప్యం జరుగుతుందనే ప్రశ్నకు సంబంధించి, మా అభిప్రాయం ప్రకారం, కఠినమైన మరియు వేగవంతమైన నియమం ఏదీ విధించబడదు. ప్రతి కేసును దాని స్వంత వాస్తవాల ఆధారంగా నిర్ణయించాలి. జాప్యం కారణంగా ప్రొసీడింగ్ ను రద్దు చేయాలని ఆదేశించే సూత్రాలు:

(1) ఆలస్యానికి కారణంతో, ఉద్యోగి చేసిన తప్పులను యజమాని క్షమించాడు;

(2) ఆలస్యం ఉద్యోగికి పక్షపాతం కలిగించిన చోట.

అయితే ఇలాంటి పక్షపాత కేసును విచారణ అధికారి ముందు ఉద్యోగి వెల్లడించాల్సి ఉంటుంది.

'అటవీశాఖ కార్యదర్శి, ఇతరులు వర్సెస్ అట్టర్ రసూల్ చౌదరి 22'లో క్రమశిక్షణా చర్యలు ముగించడంలో జాప్యం చేయడం వల్ల చర్యలు తప్పవని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. ఇది ఒక కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. క్రమశిక్షణా విచారణ చర్యలను కొనసాగించడానికి యజమానిని అనుమతించకపోవడానికి యజమాని వైపు నుండి వివరించలేని దీర్ఘకాలిక జాప్యం ఒక కారణం కావచ్చు. అదే సమయంలో జాప్యాన్ని సంతృప్తికరంగా వివరిస్తే విచారణను కొనసాగించేందుకు అనుమతించాలి.

తప్పు చేసిన అధికారిపై శాఖాపరమైన చర్యలు చేపట్టడంలో జాప్యానికి సంబంధించినంతవరకు, అవే సూత్రాలను అనుసరిస్తూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి "కె.శామ్మూల్ జాన్ వి" లో. జాప్యం కారణంగా క్రమశిక్షణా చర్యలను రద్దు చేయలేమని తెలంగాణ రాష్ట్ర కార్మిక శాఖ కమిషనర్ తేల్చిచెప్పారు.

పై తీర్పుల్లో పేర్కొన్న సూత్రాల దృష్ట్యా, విచారణ ప్రారంభంలో జాప్యం లేదా విచారణ ముగింపులో జాప్యం మాత్రమే ఒక క్రమశిక్షణా సూత్రాలను రద్దు చేయడానికి కారణం కాదు, జాప్యం కారణంగా ప్రొసీడింగ్ ను రద్దు చేయమని ఆదేశించవచ్చు: (1) ఆలస్యానికి కారణం, ఉద్యోగి చేసిన తప్పులను యజమాని క్షమించాడు; (2) ఆలస్యం ఉద్యోగికి పక్షపాతం కలిగించిన చోట. అయితే ఇలాంటి పక్షపాత కేసును విచారణ అధికారి ముందు ఉద్యోగి వెల్లడించాల్సి ఉంటుంది. 'అటవీశాఖ కార్యదర్శి,

ఇతరులు వి.అబ్దుల్ రసూల్ చౌదరి 22'లో క్రమశిక్షణా చర్యలు ముగించడంలో జాప్యం చేయడం వల్ల చర్యలు తప్పవని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. ఇది ఒక కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. క్రమశిక్షణా విచారణ చర్యలను కొనసాగించడానికి యజమానిని అనుమతించకపోవడానికి యజమాని వైపు నుండి వివరించలేని దీర్ఘకాలిక జాప్యం ఒక కారణం కావచ్చు. ప్రొసీడింగ్ లో జాప్యానికి గల కారణాన్ని సంతృప్తికరంగా వివరిస్తే.. అందువల్ల, ఈ విచారణను రద్దు చేయడానికి నాకు ఎటువంటి ఆధారం కనిపించడం లేదు. "స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ వర్సెస్ చమన్ లాల్ గోయల్" (సుప్రా) కేసులో కోర్టు కొన్ని విషయాలను నమోదు చేసినప్పటికీ, చివరికి, క్రమశిక్షణా చర్యలను నిర్ణీత గడువులోగా పూర్తి చేయాలని క్రమశిక్షణ అధారిటీని ఆదేశించారు. అందువల్ల, "స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ వర్సెస్ చమన్ లాల్ గోయల్" (రిఫరెన్స్ సుప్రా) లో పేర్కొన్న సూత్రాలను వర్తింపజేయడం ద్వారా, ప్రతివాదులు 07.01.2014 నాటి విచారణ నివేదిక మరియు 10.09.2014 నాటి పిటిషనర్ యొక్క లిఖితపూర్వక అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకొని నేటి నుండి రెండు (2) వారాల్లో తుది ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలని ఆదేశించారు. నిర్ణీత గడువులోగా తుది ఉత్తర్వులు జారీ కాకపోతే 10.06.1999 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.257 జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (ఎస్ఈఆర్-సీ) శాఖను దృష్టిలో ఉంచుకుని తదుపరి ఉన్నత కేడర్కు పదోన్నతి కోసం పిటిషనర్ అభ్యర్థిత్వాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ప్రతివాదులను ఆదేశించింది.

పై ఆదేశాలతో రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేశారు. ఖర్చులు లేవు..

ఫలితంగా పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు కూడా తిరస్కరణకు గురవుతాయి.

జస్టిస్ ఎం.సత్యనారాయణమూర్తి

2021:APHC:1213

గమనిక: మార్క్ ఎల్.ఆర్.కాపీ.

B/o

Ksp

గమనిక: 28.01.2021 నాటికి ఇష్యూ సి.సి.

B/o

IS